

Стенографски дневник

НА

85. заседание

Петък, 13 юни 1947 г.

(Открито в 15 ч. 30 м.)

Председателствувал подпредседателят д-р Пенчо Костурков.

Секретари: Димитър Чорбаджиев и Яни Янев.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		Иван Дуков	252
Отпуски	247	Илия Бояджиев	253
Законопроекти	247		
По дневния ред:		3. За допълнение на закона за безкасовите плащания и	
Законопроекти: 1) За амнистия. (Първо четене)	247	ползуването на влоговете. (Първо четене)	255
2. За държавен монопол на спирта и подсладените спиртни		4. За изменение и допълнение на закона за данъка върху	
напитки и търговия с плодове, ракии и вино. (Първо		оборота. (Второ четене)	255
четене)	248	5. За изменение и допълнение на закона за данъка върху	
Говорили: м-р д-р Иван Стефанов	250, 254	общия доход. (Второ четене)	256
Георги Босолов	251	Дневен ред за следващото заседание	257

Председателствувал д-р Пенчо Костурков: (Звън!) Присъствуват нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: Ангел Ташевски, Ангел Бъчваров, Андрей Михайлов, Атанас Добревски, д-р Борис Ненов, Борис Николов, Борис Тасков, Васил Василев, Васил Мавриков, Веселин Дашин, Вида Василева, Ганю Златинов, Георги Божилов, Георги Генов, Георги Колев Илиев, Георги Костов, Георги Михайлов Добрев, д-р Георги Славчев, Горан Ангелов, Господин Димов, Гочо Терзиев, Груди Атанасов, Деню Попов, д-р Димитър Хаджиев, Димитър Нейков, Димитър Панайотов, Димитър Стоичков, Димитър Петров, Динко Тодоров, Дочо Шипков, Елена Гагарилова, Жейка Хардалова, Желю Гончев, Запрян Ташев, Захари Христов, Ефрем Митев, Иван Василев, Иван Димитров, Иван Евтимов, Иван Делев, Иван Къшмеров, Иван Пешев, Иван Чуков, Илия Добрев, Камен Христов, Константин Русин, Кръстю Стойчев, Кръстю Добрев, Любен Гумеров, Любомир Казаков, Магда Димитрова, Макра Гюлева, Манахил Стоянов, Марич Шиваров, Марин Маринов, Мата Тюркеджиева, Милан Данев, Мишо Минчев, Младен Големански, Мустафа Билялов, Неделчо Шарбов, Недялка Душкова, д-р Нейчо Николаев, Никола Разлоганов, Никола Минчев, Никола Павлов, Никола Певтичев, Никола Айгъков, Никола Станев, Никола Палагачев, Никола Янев, Пело Пеловски, Петко Благов, Петко Деков, Петко Димитров, Петър Ангеласов, Петър Бомбов, Петър Братков, Петър Ковачев, Петър Попиванов, Сава Дълбоков, Славко Пушкарков, Спаска Воденичарска, Сребро Иванов, Станю Коев, Стела Благоева, Стефан Бакърджиев, Стойне Лисийски, Стоян Гюров, Стоян Павлов, Тано Цолов, Трифон Кунев, Хафуз Генджев, Христо Генев, Христо Попов, Цанко Григоров, Цола Драгойчева, Юсип Емиков, Янчо Георгиев, Янко Димитров и Янко Комитов)

Председателството е разрешило отпуски на следните г-да народни представители: Атанас Добревски — 3 дни, Горан Ангелов — 8 дни, Дойчо Чолаков — 4 дни, Иван Къшмеров — 4 дни, Никола Павлов — 2 дена, Рада Ноева — 1 ден, Петко Търпанов — 1 ден и Лалю Ганчев — 3 дни.

Поискали са отпуски следните г-да народни представители, които са се ползували с предвидения по правилника отпуски и следва да се иска вашето съгласие.

Васил Иванов Василев иска 5 дни отпуски. Ползувал се е досега с 39 дни отпуски. Които са съгласни да му се разреши исканият отпуски, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Дочо Шипков иска 8 дни отпуски. Ползувал се е досега с 59 дни отпуски. Които са съгласни да му се разреши исканият отпуски, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Иван Костадинов Делев иска 8 дни отпуски. Ползувал се е досега с 30 дни отпуски. Които са съгласни да му се разреши исканият отпуски, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Иван Николов Бешев иска 1 ден отпуски. Ползувал се е досега с 34 дни отпуски. Които са съгласни да му се разреши исканият отпуски, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Марин Тинчев иска 7 дни отпуски. Ползувал се е досега с 58 дни отпуски. Които са съгласни да му се разреши исканият отпуски, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Младен Големански иска 1 ден отпуски. Ползувал се е досега с 20 дни отпуски. Които са съгласни да му се разреши исканият отпуски, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Никола Колев Минчев иска 8 дни отпуски. Ползувал се е досега с 47 дни отпуски. Които са съгласни да му се разреши исканият отпуски, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Сава Дълбоков иска 5 дни отпуски. Ползувал се е досега с 52 дни отпуски. Които са съгласни да му се разреши исканият отпуски, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Тано Цолов иска 12 дни отпуски. Ползувал се е досега с 37 дни отпуски. Които са съгласни да му се разреши исканият отпуски, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Янко Димитров иска 4 дни отпуски. Ползувал се е досега с 53 дни отпуски. Които са съгласни да му се разреши исканият отпуски, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Благой Николов иска 5 дни отпуски. Ползувал се е досега с 24 дни отпуски. Които са съгласни да му се разреши исканият отпуски, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Петър Иаанов Запрянов иска 1 ден отпуски. Ползувал се е досега с 25 дни отпуски. Които са съгласни да му се разреши исканият отпуски, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Председателството съобщава, че в бюрото на Народното събрание са постъпили:

От Министерството на финансите — предложение за одобрение решенията на прощатарната комисия, взети в заседанието и от 5 юни 1947 г., протокол № 8.

От Министерството на външните работи и на изповеданията — законопроект за изменение на закона за взаимноспомогателната и посмъртна каса при Министерството на външните работи и на изповеданията.

От Министерството на земеделието и държавните имоти — законопроект за разрешаване на Иван Миланов Стойков, от гр. Елена, да продаде недвижим имот, за да построи училищна сграда.

Тези законопроекти и предложението ще бъдат раздадени на г-да народните представители и поставени на дневен ред.

Присъстваме към първата точка от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за амнистия.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Яни Янев (з): (Чете)

„МОТИВИ към законопроекта за амнистия

Г-да народни представители! Във вихъра на последната световна война обновената българска народна войска, след историческото събитие на 9 септември 1944 г., взе активно участие. Рамо до рамо със слазната Червена армия на нашия брат-освободител СССР, тя даде своята кръвава дан и допринесе с героичните си подвизи за поскорешното смазване на хитлеро-фашисткия агресор. Благодарение накупилото в душата му чувство на омраза и мст спрямо германския окупант, нашият народ с ентузиазъм се нареди под бойните знамена и с кръвта на хиляди паднали на полето на честта свои синове изми позора, лепнат върху челото на родната ни от бившите престъпни фашистки управници. Този принос към общата победа е отчетен като голям актив за смецчаване на тежката национална катастрофа, която ни бяха подготвили тия управници. Войната за-

върши и за нас успешно. Като върховно напрежение, покрай кра-
сивите героични подвизи, тя бе неизбежно съпътствувана и от из-
вестни проявления от отрицателно естество. Повече от година и по-
ловина ни дели от този успешен завършек. Като запазваме неза-
личим спомена за героичното, в името на по-нататъшното спокойно
развитие на отечественофронтовска България, намирам, че е дошло
време да се тури було на забравя, като акт на политическа целе-
сообразност, именно на ония остъдителни прояви, извършени волно
или неволно от по-слабохарактерни военнослужащи през това време
— от 9 септември 1944 г. до 20 януари 1946 г.

Има освен това престъпни деяния по закона за военните сили,
извършени и преди 9 септември 1944 г., с цел да се пречи на
боееспособността на войската, която правителствата на омазните
монархо-фашистки управници безумно използваха против славните
борци на съпротивителното партизанско движение, за които досега
не е гласувана амнистия. Целесъобразно е и те да бъдат ликвиди-
рани по пътя на амнистията.

С подобно свое решение отечественофронтовската власт ще до-
каже за лишен път, колко прясно е заинтересована за съдбата
на българските граждани и че не оставя без внимание и милост и
ония от тях, които са се престъпно проявили, с които ще им даде
законна възможност да се приобщат към нейните спасителни ме-
роприятия.

След премахването на омазната монархия, обявяването на На-
родната република и с подписването на мирния договор предла-
ганият закон за амнистия ще послужи като още един принос за
тържество и всенародна радост.

С оглед на гореизложеното, моля, г-да народни представители,
да обсъдите и гласувате предложението законопроект за амнистия.

Гр. София, 10 юни 1947 г.

Министър на войната: ген.-майор Г. Дамянов

ЗАКОНОПРОЕКТ за амнистия

Чл. 1. Амнистират се следните престъпни деяния, извършени от
военни, приравнени и милитаризирани лица, през времето от 9 сеп-
тември 1944 г. до 20 януари 1946 г. включително:

А. По военно-наказателния закон — книга II

Глава III

Престъпления против подчинеността, с изключение на тези по
чл. 124.

Глава IV

Престъпления против чинопочитанието, с изключение на тези по
чл. 131.

Глава V

Отклонение от служба, с изключение на тези по чл. 138.

Глава VI

Престъпления, извършени от и против дежурни, караулни и
други длъжностни лица, с изключение на тези по членове 146, 147
и 148.

Глава VII

Превъзпение, бездействие и злоупотреба с власт, с изклю-
чение на тези по чл. 154, алинея втора, чл. 155, алинея втора,
чл. 165, алинея втора и трета, и чл. 166, алинея втора.

Глава VIII

Престъпления против реда и доброто поведение.

Глава IX

Повреда, присвояване и злоупотреба с държавен или частен
имот, с изключение на тези по членове 178 и 179.

Глава X

Престъпления против частната собственост, телесна неприкосно-
веност и личната чест между военни, по чл. 185 и чл. 186.

Глава XI

Разни престъпления, с изключение на тези по членове 190, 191,
192, 196 и 196-а.

Чл. 2. Амнистират се всички престъпни деяния, извършени до
20 януари 1946 г. включително, по закона за военните сили —
част VI: членове 230, 231, 232, алинея първа и трета, 233, алинея
първа и трета, 234, 238, 239, 240, 241, 242, алинея първа и втора,
243, 244, 245 и 252.

Чл. 3. Амнистират се престъпните деяния по чл. 242, алинея
трета, от закона за военните сили, извършени до 9 септември
1944 г.

Чл. 4. Конфискуваните предмети, както и изплатените суми по
присъдените, до влизане на този закон в сила, глоби, граждански
обезщетения, парични удовлетворения или съдебни и деловодни
разноски, не се връщат.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Няма записани ора-
тори. Ще пристъпим към гласуване.

Който г-да народни представители приемат на първо четене за-
конопроекта за амнистия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Съ-
бранието приема.

Минаваме към втората точка от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за монопола на спирта и подсла-
дените спиртни напитки и търговия с плодови ракии и вино.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Яни Янес (з): (Чете)

„М Е Т И В И

към законопроекта за държавен монопол на спирта и подсладените
спиртни напитки и търговия с плодови ракии и вино

Г-жи и г-да народни представители! Лозарството, както ви е
известно, е твърде много развито у нас. Около 500.000 произво-
дители намират препитанието си в този стопански отрасъл. В мина-
лото и сега този голям брой производители нямаше и няма само гри-
жата да отглежда добри сортове грозде и плодове, но и да търси па-
зари за тях. Често пъти производителите са изложени на риска да
не могат да пласират плодовете, гроздето или произведените от тях
вино и плодови ракии, или, ако ги пласират, да ги пласират на без-
ценица, тъй като са предоставени в ръцете на частните търговци
на вино и плодови ракии.

Това положение за в бъдеще не трябва да се допуска. Не трябва
държавата безучастно да гледа как една голяма част от войните
производители е предоставена на капризите на частния изпитал.
Трябва на производителите да се предостави само грижата да от-
глеждат добри грозде и плодове, без да се грижат по-нататък за
техния пласмент. Това ще стане само когато държавата се на-
гърби с търговията на вино и плодови ракии. Извън това, държа-
вата ще може да типизира и планира това производство, да намери
за него добри пазари в чужбина, без това да може да се
отрази върху задоволяване нуждите на вътрешната консумация и
да насочва производството и пласмента според най-добре разбра-
ните народни интереси.

Освен това, в страната има 4 спиртни фабрики и 32 спиртовар-
ници. Произведеният в тях спирт се употребява за производство на
подсладени спиртни напитки, разпръснато в много на брой, малки
и при примитивни пътиепродавски складове. За да може това про-
изводство да се типизира и нагоди съобразно нуждите и интересите
на народа, също и търговията с него ще трябва да се предостави
на държавата.

Поради гореизложените съображения и като имате пред вид, че
единствено държавата ще бъде в състояние да отговори на нуж-
дите на производителите и на потребителите чрез установяване на
спиртния монопол, имам чест да ви помоля, г-да народни предста-
вители, да разгледате и, ако одобрите, да гласувате приложението
законопроект за държавен монопол на спирта и подсладените
спиртни напитки и търговия с плодови ракии и вино.

Гр. София, юни 1947 г.

Министър на финансите: Проф. д-р Ив. Стефанов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за монопола на спирта и подсладените спиртни напитки и търговия
с плодови ракии и вино

Глава I

Общи положения

Чл. 1. Създава се държавно стопанско предприятие — спиртен
монопол, със седалище в гр. София, под ведомството на Министер-
ството на финансите.

Чл. 2. Спиртният монопол има изключителното право да про-
извежда спирт (меласов и плодов) и подсладени спиртни напитки,
да търгува с тях и с плодови ракии и вино на едро.

Освен монопола, винаропроизводители могат да бъдат само
лицата, които отговарят на условията, предвидени в чл. 73 от за-
кона за вината, спиртните напитки и оцета.

Лица, които търгуват със спиртни напитки на дребно, не
могат да бъдат производители на вина и ракии.

Спиртният монопол може по изключение да разреши на търговци
със спиртни напитки на дребно да произвеждат вина и ракии.

Чл. 3. За устройството, управлението, средствата, отчетността и
пр. на спиртния монопол важат разпореденията на закона за
самоиздръжка на държавните и държавно-автономните стопански
предприятия, доколкото не противоречат на настоящия закон.

Чистата печалба се разпределя:

- 1) за резервен фонд;
- 2) за фонд подобрение лозарството, овощарството, винарството
в страната и бита на работниците и служителите при монопола;
- 3) за покупка на движими и недвижими имоти;
- 4) остатъкът в приход на държавата.

Чл. 4. Щатните служители на спиртния монопол са държавни
служители и получават заплати по таблица, утвърдена от Мини-
стерския съвет, по предложение на министъра на финансите.

Чл. 5. Нешатните служители и работниците получават заплати
и възнаграждения по общоустановените в страната таблици за
заетите в този бранш лица, а положението им се урежда по тру-
довите закони.

Глава II

Дейност

Чл. 6. Дейността си спиртният монопол провежда чрез свои органи и агенти. Условието, при които ще работят последните, се определят от монопола.

Чл. 7. Производителите на вина и плодови ракии задължително продават същите на спиртният монопол по цени, определени от Министерския съвет по предложение на Дирекцията на цените, въ съгласие със спиртният монопол.

Продажните цени на спирта, подсладените спиртни питиета, плодови ракии и вината се определят от спиртният монопол, в съгласие с Дирекцията на цените.

Чл. 8. Видовете и качествата на спиртните питиета се определят от спиртният монопол.

Глава III

Отчуждения

Чл. 9. В срок от 30 дни от обнародването на този закон, декларират се пред спиртният монопол от собствениците или лицата, които ги заместват или представляват, всички налични движими и недвижими имоти, които са били по предназначение в услуга на дейностите, изброени в чл. 2 към 1 януари 1947 г. и след тази дата.

Чл. 10. Обявява се от обществена полза отчуждаването на всички недвижими имоти, които по природа, по предназначение или по предмета, до който се отнасят, са служили на спиртните фабрики, спиртоварниците и питейнопродавските складове на едро към 1 януари 1947 г. и след тази дата за която и да е от означените в чл. 2 дейности и в чиито и ръце да се намират сега имотите.

Могат да бъдат отчуждени също и частните винарски изби.

Чл. 11. Отчуждаването на имотите, предмет на предшестващия член, се извършва с постановление на Министерския съвет в срок от една година от влизане на закона в сила, по доклад на министъра на финансите.

Отчужденият имот се описва подробно, като се означава и името на лицето, от което става отчуждаването. Този опис се съобщава на заинтересуваното лице, което може в срок от 15 дни да направи своето възражение пред министъра на финансите.

Постановлението на Министерския съвет за отчуждаването не подлежи на никакво обжалване и влиза в сила след обнародването му в „Държавен вестник“. То се привежда веднага след това в изпълнение от спиртният монопол. Същото служи вместо акт за собственост и се вписва безплатно в нотариалните книги при съответния нотариус.

Спиртният монопол влиза във владение на отчуждения имот веднага, независимо от процедурата по оценката.

В месечен срок от обнародването на постановлението, третите лица, които претендират вещни права върху отчуждения имот, са длъжни да заявят пред спиртният монопол правата си, ако желаят да запазят права върху сумата на обезщетението.

Чл. 12. Цената на отчуждения имот се определя към датата на завземането от комисия, назначена от министъра на финансите. Определената от комисията цена подлежи на утвърждение от същия министър.

Комисията поканва на заседанието си по извършване на оценката както лицето, на името на което е станало отчуждаването, така и третите лица, които са заявили вещни права върху отчуждения имот.

Определената от комисията и утвърдена от министъра на финансите цена се съобщава на всички заинтересовани, които могат в месечен срок от съобщението да подалат жалба до съответния съд според размера на разликата, която се търси. При повече от една жалба, подсъдността се определя според размера на най-високата търсена разлика. Определението на съда подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на общо основание.

Чл. 13. При заявено в срок по чл. 11 оспорване от трето лице, стойността на отчуждения имот се заплаща от онзи от спорещите, който представи безспорни доказателства за права върху сумата.

Чл. 14. Записаните ипотечни права и възбрани се приемат от спиртният монопол до размера на дължимата сума, според дължимата оценка, след изплащането на която, отчуждените имоти се освобождават от всякакви тежести.

Чл. 15. От влезлите в законна сила оценки се правят в полза на спиртният монопол следните намаления:

За частта от 1.000.001 лв. до 10.000.000 лв.	— 10%
„ „ „ 10.000.001 „ „ 20.000.000 „	— 15%
„ „ „ 20.000.001 „ „ 30.000.000 „	— 20%
„ „ „ 30.000.001 „ „ 40.000.000 „	— 30%
„ „ „ 40.000.001 „ „ 50.000.000 „	— 40%
„ „ „ 50.000.001 „ нагоре	— 50%

Така установените оценки се изплащат:

първите 1.000.000 лв. в пари, а останалите — в облигации.

Облигациите се приемат задължително от кредиторите по номиналната им стойност за погасяване на ипотечните им вземания. Облигациите са безименни и се издават от спиртният монопол под гаранция на държавата.

Те носят 3% лихва, начислява от 1 януари 1948 г. Същата лихва се плаща и за дължимата сума в пари. Облигациите са платими в течение на 20 години на равни части. Този срок е в полза на спиртният монопол.

При изплащане на дължимата от монопола сума в пари на бившия собственик, задържат се дължимите от последния държавни и общински данъци.

Чл. 16. Наличните движими вещи, които по предназначение са служили към 1 януари 1947 г. и след тази дата на спиртните фабрики, питейнопродавските складове и винарски изби, може да бъдат изкупени от спиртният монопол принудително, в чиито и ръце да се намират, в течение на една година от обнародването на този закон.

Собственикът е длъжен да предаде вещите на спиртният монопол, макар и да не е присъд предложена му от последния цена.

За спиртният монопол собственикът на движимите вещи е лицето, в чието владение се намират те по време на отчуждаването им. Третите лица, които претендират за някакви права върху тези вещи, могат в срок от един месец да заявят тези права пред спиртният монопол, подкрепени с безспорни доказателства.

Изкупуването на движимости става по решение на главния директор на спиртният монопол, утвърден от министъра на финансите. Със същото решение се назначава и комисия за оценката на вещите. Оценките подлежат на утвърждаване от министъра на финансите.

Недоволните от оценката могат да обжалват по реда на обжалване на оценките на недвижимите имоти.

Чл. 17. Дължимата сума по влезли в законна сила оценки по предшестващия член се изплаща от спиртният монопол по реда на чл. 16. Кредиторите с право на залог върху отчуждените движимости, ако държат същите по силата на залога, установен с достоверна дата преди 1 януари 1947 г., се удовлетворяват в пълнота. За залозите след тази дата, дължимата сума се плаща от кредиторите по реда на чл. 16.

Глава IV

Наказателни разпоредения

Чл. 18. Недекларираните в сроковете по този закон движими и недвижими имоти, се конфискуват в полза на спиртният монопол, с заповед от министъра на финансите, която подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 2-седмичен срок от датата на съобщението.

Лицата, които умишлено не са декларирали тези имоти, се наказват със строг тъмничен затвор от 5 до 10 години.

Чл. 19. Собственици, ръководители, чиновници или работници от бивши спиртни фабрики, спиртоварници, питейнопродавски складове на едро и винарски изби, които умишлено не изпълняват разпореденията на чл. 25 или откажат да изпълнят нарежданията на управлението на спиртният монопол, или на негов представител и с това станат причина за спиране или разстройване работата или за качествено влошаване на производството в това или въобще в предприятията на спиртният монопол, се наказват със строг тъмничен затвор до 5 години и заплащат причинените вреди и загуби.

Чл. 20. Производител, който продава вино или плодови ракии на частни лица, се наказва с глоба до 100.000 лв., а питейната заедно със съдовете се конфискуват.

На същото наказание подлежи и лицето, което купува вино и плодови ракии от производител.

Чл. 21. Който открие питейнопродавски склад на едро или произвежда и продава подсладени спиртни питиета на едро без за това да има разрешение от спиртният монопол, се наказва с глоба от 100.000 лв. до 1.000.000 лв., а спиртните питиета заедно със съдовете, материалите, машините и инструментите се конфискуват.

Чл. 22. Нарушенията по членове 20 и 21 от този закон се констатира и наказват по реда, установен в отдел V на закона за държавните привилегии, акцизите и патентите, с заповед на главния директор на спиртният монопол или упълномощено от него лице.

По същия ред става и обжалването на наказателните заповеди, като тези, по които се налага само глоба до 5.000 лв., не подлежат на никакво обжалване.

Глава V

Чл. 23. Фискалният контрол върху производството и търговията на спирт (меласов и плодов), вино, спиртни питиета се упражнява от Министерството на финансите — Дирекция на д. п. и акцизите.

Чл. 24. За нарушаване разпоредбите на фискалните закони от страна на служителите при спиртният монопол, отговорни са само и лично нарушителите.

Глава VI

Преходно разпоредяване

Чл. 25. Спиртните фабрики, спиртоварниците, питейнопродавските складове на едро, винарските изби и изобщо всички предприятия, занимаващи се с производство и покупко-продажба на спирт (меласов и плодов), плодови ракии и вино, държат необходимия персонал и продължават работата си до окончателното предаване на предприятията на спиртният монопол и до освобождаването им от същия, като се държат отговорни за всички повреди, поради умишъл или непредпазливост, за машините и съоръженията, с които работят.

Чл. 26. Намиращите се в спиртните фабрики, спиртоварниците, питейнопродавските складове на едро и винарските изби налични спирт, вино, плодови ракии и подсладени спиртни питиета, се декларират от собствениците им в срок, определен от министъра на финансите.

Наличните количества спирт (меласов и плодов), плодови ракии, подсладени спиртни питиета и вино у търговците на едро, както и меласовият и плодовият спирт в спиртните фабрики и спиртоварниците, се изкупуват от спиртният монопол по реда на чл. 16.

Чл. 27. До изработване на правилника, предвиден по чл. II от закона за самоздръжка на държавните и държавно-автономните стопански предприятия, главният директор на монопола издава наредби, одобрени от министъра на финансите.

Чл. 28. Настоящият закон отменява всички закони, правилници и наредби, които му противоречат.

Председателствуваш д-р Пичо Костурков: Има думата г-н министърът на финансите.

Министър д-р Иван Стефанов: (От трибуната. Посрещнат с ръкопляскания от мнозинството) Уважаеми народни представители и народни представители! На вашето внимание се представя един законопроект, който има голямо значение за нашето стопанство и, разбира се, за системата на нашето данъчно дело.

Представеният законопроект не е първи в нашата история — да не говорим за това, какво в другите страни в близкото или по-далечно минало се е прилагало като спиртен монопол в една или друга форма. Все пак може да се каже, че сегашното мероприятие се различава съществено, както от подобни мероприятия в чужбина, така и от опита, който се направил у нас в 1934 г. А пък стопанското значение на това мероприятие се очертава най-добре, като се има пред вид развитието и сегашното състояние на нашето лозарство и виноделие.

Макар лозарството у нас да е един важен клон от земеделското стопанство от дълги години, макар лозарството да успя навремето да се справи с унищожението на старите лозя от филлоксерата, макар лозарството въобще да показва през последните десетилетия несъмнено едно значително развитие, както с разширението на площите на лозята, така и с производството и особено със създаването на сортови грозда от двата типа, десертни грозда и винарски сортове; все пак у нас виноделието още не е достигнало една задоволителна висота на развитие. Една голяма част от гроздето, което се преработва на вино, още се преработва по един примитивен начин в избите на самите лозари, които в своята грамадна част са дребни стопани.

Разбира се, и в областта на виноделието нашата страна е направила значителни успехи. Ние имаме сега много повече избя, някои от които много добре обзаведени, с много добри условия на производство. Все пак разширението на мрежата на избите не е достатъчно, за да обхване по-голямата част от гроздето, което се преработва във вино и други спиртни напитки.

Ето една малка справка в това отношение. Ще цитирам няколко данни само за последните години. В нашата страна са произведени: през 1943 г. кръгло 215.000.000 литри измерено вино, през 1944 г. 224.000.000 литри, през 1945 г. 236.000.000 литри и през 1946 г. 155.000.000 литри. Материали, от които се вари ракия, основната маса от които представляват джибригет, за същите тези четири години съответно представляват: 1943 г. — 204.000.000 литри, 1944 г. — 164.000.000 литри, 1945 г. — 172.000.000 литри и 1946 г. — 132.000.000 литри. Това е общата маса на суровите материали, от които се произвежда вино, отчасти се извлича и спирт и се произвеждат разните видове плодови ракии.

В 1945 г. 500.000 стопани са били производители на вино и ракия. В 1946 г. броят им намалява на 444.000. Съдовете, които се използват, представляват една огромна маса от 820.000 в 1945 г. и 670.000 кръгло в 1946 г. От тези огромни маси сурови материали, съдове и големият брой производители, ние имаме във всички избя, които са регистрирани в данъчните управления или в специалните акцизни управления, 81.000 съдове с обща вместимост 261.000.000 литри. От тези съдове 143.000.000 литри представляват вместимостта на големите лагерни съдове, цистерни от всякакъв вид, като стъклени бъчви, дървени бъчви, големи, с по десет и повече хиляди литри вместимост, или пък циментови резервоари. Избя с над 20.000 литри имаме всичко 1.236 с обща вместимост на съдовете 180.000.000 литри. Големият брой от тези избя е, разбира се, представен с избя с малък капацитет. От всички избя с над 20.000 литри капацитет само 67.000.000 литри представляват капацитета на избите, които са собственост на Българската земеделска и кооперативна банка или са собственост на лозаро-винарски кооперации, на кредитни кооперации и на популярни банки, или пък са наети от тях, използват се от тях, макар да са собственост на някои други частни лица, физически или юридически.

Ясно е от тези данни очертанието на икономическо-социалната физиономия на нашето виноделие. То в голяма степен още остава в ръцете на дребни производители. Очевидно е, че в нашата страна не са били направени системни и упорити усилия да се постигне едно по-високо ниво на икономическата рентабилност и на техника в нашето винарство.

Варенето на ракии е още повече разплатено. Всеки от нас повече или по-малко знае, че в онези места на нашата страна, в които има овощарство, в ръцете на десетки и дори стотици стопани в отделни населени места се намират примитивни казани за варене на ракии. Ето една малка статистика за последно време.

В нашата страна се наброяват сега, напоследък, 45.000 казани, които са използвани през 1946 г. за варене на ракии, а от по-ранните статистически данни знаем, че в нашата страна има към 90.000 казани, в които се вари ракия. Общата вместимост на тях 45.000 използвани през 1946 г. казани е 6.354.000 литри кръгло. При тази раздробеност, разбира се, и дума не може да става за някакво качествено производство и за някакво рационално производство. А от друга страна производството на алкохолни напитки е един въпрос, който има и своите социални страни.

При това разплатено производство наблюдават се у нас прояви на алкохолизъм, който обхваща и деца от крехка възраст и който не може да не привлича вниманието на здравната политика на нашата държава. Освен това производството на спиртни напитки в ръцете на частни производители, макар да е уредено в известна степен, също така представлява известна опасност за здравето на консуматорите на спиртни напитки, защото при това производство

често пъти себичността на производителя надделява над всякакви други съображения за производство на качествена стока, пригодена за употребление от страна на народните маси при възможните най-малки вредни последици за организма.

И най-сетне при съществуващата организация на нашето лозарство и винарство, кога повече, кога по-малко, се е развивала и се развива известна спекула, както в отношенията между производителите на материалите, от които се произвеждат спиртните напитки, и преработвателите на тези материали, така също и в отношенията между търговците на спиртни напитки и консуматорите на същите.

Несъмнено е, прочее, че от тази гледна точка, от гледна точка на народното стопанство въобще и от гледна точка на развитието на лозарството и виноделието в нашата страна, както и от гледна точка на опазване интересите на населението и като консуматор, и като производител, налагат се сериозни мероприятия.

В миналото и в чужбина спиртният монопол е въвеждан с оглед на такива или подобни съображения, но винаги са преобладавали фискалните съображения, т. е. стремлението да се осъществяват за държавата колкото се може по-големи приходи от експлоатирането на спиртният монопол от страна на държавата. В нашия случай се касае до една форма на спиртният монопол, който няма абсолютно никакъв фискален елемент. Ние запазваме засега съществуващата система на облагане на спирта и създаваме едно стопанско предприятие на държавата, което обхваща една ограничена част от всичко онова, което представлява производство и търговия на спирт и спиртни напитки.

Преди да премина към очертаване обхвата на спиртният монопол, както той е очертан в законопроекта, аз искам да се спра с няколко думи върху първата реформа в това отношение от септември 1944 г., дело на известния бивш финансов министър Петър Тодоров.

В 1934 г. спиртният монопол се създаде у нас с почти всестранен обхват. Според чл. I, алинея втора, на изработения закон за монопола на спирта, сливовата ракия и леките минерални масла, той обхващаше производството, пречистването, продажбата, вноса и износа и определянето цените на спирта и сливовата ракия — както и на леките минерални масла, което нас тук не ни интересува. Извън монопола остана само виното. Според тогавашната реформа се предвиждаше създаването на едно учреждение към Министерството на финансите — Дирекция на монопола, което учреждение да има това изключително право, очертано от чл. I, алинея втора.

За тогавашните условия, този обхват на монопола се оказа, пък би се оказал и сега, неподходящ. Според тогавашната наредба-закон би трябвало изваряването на ракиите да стане непосредствено под надзора на Дирекцията на монопола. Тъкмо това разплатено производство на 90.000 казана стана причина, тогавашният монопол да се окаже непригоден към нашите условия и възможности. Разбира се, Петър Тодоров е много прав, като подчертава в една своя сегашна статия във в. „Изгрев“, че първата причина, най-важният фактор за провалянето на монопола тогава беше, разбира се, успешното действие на представителите на заинтересованите среди, които успяха много скоро да ликвидират и със спиртният монопол, и с някои други монополи, които навремето бяха учредени. Но действително се оказа тогава, че изваряването на ракията не е възможно да се извършва под контрола, а дояквде и за сметка на монопола. Разбира се, че ако не беше ликвидирателно на монопола по един много рязък, безогледен начин, без оглед даже на интересите на самата държава, биха могли да бъдат внесени съответните поправки в това мероприятие и то може би щеше да изиграе още навремето известна роля в развитието на нашето лозарство и виноделие и в развитието на нашата данъчна система.

Трябва да се подчертае обаче и това, че в 1934 г. нямаше широки настроения в полза на един такъв всеобхватен монопол. Тогава, както знаете, бяха налице условията на една криза в лозарството и винарството и широки слоеве от нашия народ очакваха подобрение в положението си от един такъв спиртен монопол.

При сегашното въвеждане на спиртният монопол се касае до създаването на едно чисто държавно стопанско предприятие, както се създадоха много такива вече по-рано. О настоящия законопроект не се предвижда никакво изменение в данъчния режим на спирта и спиртните напитки.

Какво обхваща спиртният монопол по представения законопроект? Този монопол е частичен. Той обхваща изцяло само търговията на едро със спирт и спиртни напитки — като оставя обаче бирата незазасегната — а от производството обхваща изцяло само спиртоваренето, което у нас наистина е съсредоточено в четири спиртни фабрики и 30 спиртоварници, и производството на посочените спиртни напитки. Производството на вино и плодови ракии остава да се извършва от монопола редом с другите производители на вино и ракии.

Д-р Георги Петков (сЛ): И там ще се спъкне вино. Там ще се спъкне вашият монопол.

Министър д-р Иван Стефанов: При този обхват на монопола естествено е, че има някои неудобства, но има и някои предимства. Предимствата се състоят в това, че спиртният монопол си поставя задачата да обхване онова, което действително се подава на обхващане от страна на едно държавно предприятие, без да губи нито сили, нито средства в овладяването и контролирането на разпокъсаната между стотици хиляди производители дейност по производството на вина и ракии. Главното неудобство е, че като оставя извън монопола известна част от производството на вино и ракии, с туй се създават много по-благоприятни условия за всякакъв вид контрабанда.

Нашите „приятели“ от дясно се надяват на това, че неудобствата ще надделат над предимствата, обаче ние можем със спокойствие и хладнокръвие да вървим напред, да творим и да правим онова, което се окаже недостатъчно съобразено или недостатъчно пригодно към съществуващите възможности в условия,

и да крачам бързо напред. А на тях ще предоставим това, което те досега устояват все повече, а именно: пълното отрицание, рушителната критика и абсолютната липса на всякаво желание да се строи, да се твори в нашата страна.

Д-р Георги Петков (сЛ): И да се вършат експерименти.

Министър д-р Иван Стефанов: Тъкмо с замислената сега реформа на спиртният монопол у нас се прави един опит, който е поставен на възможно най-здравите основи и очертава най-сигурния път на развитие.

Някой ще запита: защо в монопола не се включва и бирата? Тук има два съображения. Едното съображение е, че производството на бира е концентрирано, както е известно, в големи фабрики. То се намира от десетилетия под прекия контрол на държавата. И особено при сегашните условия, когато и снабдяването на тези фабрики със сурови материали и с всичко онова, което е необходимо въобще за производството, става под най-близкия контрол на държавата — даже става почти изключително от държавни предприятия — естествено не е належащо веднага да се пристъпва към обхващането на производството на бира в монопола.

Второто съображение е, че пивоваренето, колкото и по отношение потреблението да е свързано с виното и ржките — бирата и тя е едно алкохолно питие, тя конкурира в консумацията особено с виното, поне през известни сезони на годината — въпреки това и технически, и стопански е нещо съвършено различно. И ако държавата един ден се земе с поемането на пивоварството в едно държавно предприятие, то това държавно предприятие може и целесообразно е да си бъде съвършено отделно от спиртният монопол.

Във връзка с това може да се постави въпросът и за оцета, че не е включен в монопола. При оцета се касае вече за нещо, което е разпалено и в по-дребни работилници, макар че общият брой на всички работилници за оцет е малък — две дузини и нещо. Необхващането на оцета от монопола се обяснява с това, че той не представлява никакъв особен интерес като обект и на производство, и на облагане, нито пък е нещо, което се намира напълно извън контрола на държавата. И за производството на оцета материалите се получават в голяма степен под непосредствения надзор на държавата.

Д-р Георги Петков (сЛ): Там е работата.

Министър д-р Иван Стефанов: Това е обхватът на спиртният монопол. Значи, той ще поеме изцяло само търговията на едро. Това означава, че монополът трябва да обхване всички изби, както избите на търговци винари, така и складовете на питейнопропасти на едро. Монополът ще има с поемането на винарски изби известни възможности да произвежда сам за своя сметка вино и той ще купува от производителите грозде за тази цел, както то се купува сега от частни търговци. Редом с монопола ще има от една страна кооперациите на лозарите — лозаро-винарските кооперации — които отчасти имат свои изби, отчасти имат изби, наети от Земеделската банка или други наети изби — кооперации, които показват, че могат да се справят с виноделието не по-зле, отколкото се справят с това частните винари. От друга страна редом с монопола ще има производство на вино и от страна на голям брой лозари, които си имат свои собствени изби, съобразени било с тяхното производство на грозде, било с възможността да купуват грозде от други производители и заедно със своето да го преработват в свои изби.

Монополът, ако е в състояние, още тази година може би ще организира някои свои ракиджийници, в които да изварява закупени плодове или кашни, но повече от това няма да се позволи.

Остава като една всеобхватна дейност на монопола търговията на едро. Това означава, че всякощо произведено в страната вино и спиртни напитки ще мине, доколкото не е производството на монопола, през монопола, за да отиде било за износ, било за продажба на дребно на консуматорите. Както виждате, дава се възможност на спиртният монопол засага като предприятие да съсредоточи своето внимание главно в обхващането на търговията на едро.

Никой не може да си прави изключения — най-малко си прави такава Министерството на финансите, — че още от самото начало спиртният монопол ще съумее да обхване изцяло търговията със спиртни напитки. Ясно е, че тук ще има известни опити — и успешни отчасти — за контрабандиране. Това ще се прави вероятно и под илюзията на някой среди, които още отсегашка искат да очертаят едно отрицателно отношение към монопола и към неговата дейност. Същевременно монополът ще развие и своята дейност по отношение на винарството, производството на спиртни напитки и производството на спирт, което ще бъде изцяло в неговите ръце.

Не може да има никакво съмнение, че и при така очертанния обхват на спиртният монопол той ще може да изиграе извънредно важна роля в стопанско, техническо и социално отношение във всичките онези области, които са във връзка с производството на спирт и спиртни напитки и с тяхната продажба. Не ще съмнение, че монополът ще излезе като едно крупно предприятие на държавата, което ще може да диктува в известна степен на останалите производители условията, при които те ще трябва да произвеждат. Единствената язва остава контрабандата. Но сегашните условия, сравнени с тия в 1934 г., се коренно различават. В 1934 г. имаше една власт, която нямаше никаква връзка с народните маси, ...

Един от опозицията: Властта на Кимон Георгиев.

Министър д-р Иван Стефанов: ... една власт, която не разполагаше с никаква организирана общественост с каквато и да било връзка с населението. А сега има една власт народна — която каквото ще да казва оттам (Сочи опозицията) — която не само че се бори за здраво организираните прогресивни сили на нашия народ,

но има на разположение и една широко организирана общественост, масови организации, които са в състояние да разяснят до последната колица значението на мероприятията на Отечествен фронт и неговото правителство и да преодолеят и обективните затруднения, и предубежденията в някои слоеве от населението, и вредителската пропаганда на заинтересуваните среди у нас. Срещу контрабандата, която би получила един стимул при това положение на нещата, ще се изправят не само органите на Министерството на финансите. Министерството на финансите в борбата срещу контрабандата ще може да се опира на широката и гъста мрежа на организираната отечественофронтиска общественост у нас.

Както казах, спиртният монопол се създава като едно държавно стопанско предприятие. Оттук следват всичките онези постановления в законопроекта, които се отнасят до управлението на предприятието. Всички постановления на закона за самоиздръжка, доколкото не са видоизменени с постановленията на предствения за кооператив, остават в сила. Управата на спиртният монопол се изгражда въз основа на постановленията на закона за самоиздръжка, т. е. на началото на единоначалието.

Д-р Георги Петков (сЛ): На бюрократизма.

Министър д-р Иван Стефанов: Един директор ще бъде лицето, което ще отговаря за работата на цялото предприятие, и в своята дейност той ще бъде подпомаган от съответния брой свои помощници според потребността на момента и съобразно с развитието на предприятието по-нататък.

В другата част от постановленията на законопроекта, които се отнасят до отчуждаванията, няма нищо ново в сравнение с онова, което се намира в постановленията на закона за тютюновия монопол. Предвижда се отчуждаването да стане с частично заплащане в брой и в по-голямата част с заплащане в държавни ценни книжки, т. е. облигации на монопола под гаранцията на държавата.

И най-сетне в законопроекта се съдържа постановление, което целта да опазят интересите на спиртният монопол от всякакви опити да се вреди, да се саботира производството, дейността на онези предприятия, които ще бъдат включени в него.

Уважаеми народни представители и народни представители! След тютюновия монопол и след създаване на държавни застрахователни институти Отечествен фронт, правителството на Георги Димитров пристъпва към една нова голяма реформа в нашия обществен живот — създаването на спиртен монопол. Създаването на спиртен монопол, както вече изтъках, не е нещо, което сега за пръв път се опитва у нас. Но създаването му в този вид и форма и с това съдържание, което се опитав в едри линии да начертая пред вас, лежи изцяло в рамките на програмата на Отечествен фронт, още отпреди 9 септември. Не може да има никакво съмнение, че създаването на това крупно държавно предприятие ще създаде възможности за ускоряване развитието и на нашето лозарство, и на нашето винарство, и ще даде — което е не по-малко важно — широк възможности да се отстранят всички онези вредни отражения, които съществуващото положение създава както за производители, така и за консуматори. Не може да има никакво съмнение, въпреки обичайната прокоба от известни среди, че в най-близко бъдеще спиртният монопол ще успее да даде едни ценни, стимулиращи нашето лозарство и овицарство, и че спиртният монопол ще може да даде на консуматорите едни качествени питиета, като се държи сметка за отражението им върху организма.

И най-сетне не може да има никакво съмнение, че спиртният монопол ще израсне като едно от крупните държавни предприятия, което, редом с другите държавни едри предприятия, ще даде и ще придава все по-нов облик на нашата икономика.

Искам да изкажа надеждата, че законопроектът за спиртният монопол ще бъде гласуван не само от мнозинството, а и от някои от представителите на опозиционните групи, както това стана вече и с монопола на тютюна.

Моля прочее, представеният законопроект да бъде гласуван на първо четене. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателствуваш д-р Пенчо Костурков: Имаше думата народният представител г-н Георги Босолов.

Георги Босолов (з): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Прочете се законопроектът за монопола на спирта и подслушените спиртни напитки и търговия с плодови ржки и вино. След изчерпателните данни, които даде г-н министърът на финансите, за нас остава много малко да кажем. Аз ще си позволя само да направя едно малко допълнение.

Вие всички знаете, че лозарството в нашата страна, което в началото е било цветущо, претърпя много голяма катастрофа поради филоксерата. С големи усилия и благодарение трудолюбивото и пестеливостта на нашия народ ние можахме бързо да възстановим нашето лозарство и стигнахме до завидно положение на това производство. Но поради това, че липсваха големи капитални у производители, ние не можахме да досегнем онова, което допълняше нашето лозарство, което трябваше истински да го издигне на нужната висота — винарството. И ние имаме печалните случаи, особено в години на плодородие, когато тия, които нямат възможност да налят своите вина, нямат собствени съдове и собствен инвентар, ходеха да се молят и плачат да им приберат реколтата. А имаше случаи, когато реколтата оставаше и неприбрана. Всички вие си спомняте годините 1905 и 1906. Благодарение на бързото разрастване на кооперативното сдружаване в България, нашето лозарство успя да обедини много от лозарите-производители и по такъв начин да издигне горе-долу нашето винарство на нужната висота.

Монополът не е нещо ново. За него се говори от дълги години. И истинските производители лозари, тия, които от ранна сутрин до късна вечер нямат друго занятие освен лозарството, чакат с нетърпение час по-скоро монополът да дойде, за да могат да вземат

истинска цена за своето производство. Защо? Защото частният винар, лозар-производител няма възможност да си обзаведе модерна изба, да произвежда вино еднотипно, такова, каквото в последно време започна да се търси в чужбина. Въпреки че имаме 240.000.000 литри производство в 1943 г., ние не можахме да изнесем вино. Защо? Защото чуждият европейски пазар беше привикнал на известни типови вина, които у нас ги нямашме. Ние можахме да изнесем вина в чужбина благодарение на месата на Земеделската кооперативна банка, която започна да копажира вината, което у нас не беше познато. Благодарение на този копаж, на този начин на виноделие, ние можахме да се явим на чуждия пазар с типови вина.

И затова парламентарната група на Българския земеделски народен съюз заявява, че ние подкрепяме безрезервно законопроекта за монопола, внесен от г-н финансов министър. Защо? Защото смятаме, че чрез този монопол ще можем да издигнем нашето винарство на нужната висота и ще можем да се явим на чуждия пазар с истинския лик на нашето производство. Нека не забравяме, че не е само лозарството, че имаме и винарство. А винарството в своята голяма част, макар някои да го отричат, е лозарство било за копажиране по естествен начин, било за прибавяне естествени вещества, които липсват във виното. А това може да го прави само един монопол, който ще обърне всецяло нашето виноделие.

За ракиите въпросът е много лесен. Манипулацията там е лека. Не си седят без да помръднат. Обаче за вината въпросът е голям и този въпрос може да го разреши само един монопол.

Разбира се, ние не можем да твърдим, че законопроектът е идеален. С течение на времето и с голямата практика, с която ще се сблъска монополът при прибирането на нашата реколта, той ще види своите дефекти и своевременно всичко ще бъде изправено.

Аз обръщам внимание само на чл. 10. Нашата парламентарна група иска инвентарите на винарските кооперации и въобще на кооперативните сдружения, които се занимават с виноделие, да не бъдат отчуждавани, а да им се оставят, за да преработват вина като бегенти на монопола, въобще да прибират производството, и в последствие, като се убедят, че не могат да правят винарство в голям мащаб, такъв, какъвто иска нашето национално стопанство, да бъдат приобщени към монопола.

Министър д-р Иван Стефанов: Не се предлага отчуждение.

Георги Босолов (з): Тук е казано.

Министър д-р Иван Стефанов: Там е казано, че могат да бъдат тъй също и частни винари.

Георги Босолов (з): Още по-добре.

Министър д-р Иван Стефанов: Ако за ясност трябва да се направи нещо — добре.

Георги Босолов (з): Затова аз мисля, че в България няма да се намери един лозар — освен тези, които покрай лозарството се занимават и със спекулация на вина — който да бъде против монопола. Нека всички гласуваме за законопроекта, като имаме пред вид, че монополът се въвежда от народната власт на Отечествения фронт и че всички грешки, които ще срещнем в бъдеще, същата власт ще ги изправи. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Има думата народният представител Иван Дуков.

Иван Дуков (ЗНП): (От трибуната) Г-да народни представители! Според мене, имаме следното положение. Вярно е, че днес имаме едно много развито лозарство и отиваме към едно добро винопроизводство, но ние не сме имали такива големи излишъци, че да не могат да се приберат нашите гроздови продукти, както каза преговорившият, че било в 1905 и 1906 г. В 1905 и 1906 г. започна да се възстановява нашето лозарство. Ние сме почувствували криза в други години.

Георги Босолов (з): 1895 и 1896 г. Аз съм събркал годината.

Иван Дуков (ЗНП): Според мене, не предстоят някои големи реформи у нас. И аз се чудя кое налага днес, в този момент г-н министърът да внесе с една голяма бързина този законопроект за монопол на спирта и подсланените спиртни напитки, когато имаме много малка реколта. От 1925 г. до 1945 г. ние имаме средно производство по 200—250 милиона литри вино годишно. В 1946 г. имаме 150 милиона литри, а новото производство през 1947 г. може да не достигне и 50 милиона литри. Какво налага толкова да въведем още сега да въведем спиртни монопол?

Много пъти в Лозарския съюз се е говорило, размишлявало се и се е идвало до становището да се отиде към един кооперативен монопол, но не към един пълен държавен монопол. Кооперативният монопол може да се проведе чрез кооперациите, които ги имаме и които днес могат да преработват не по-малко от 25—30% от нашето производство. В страни, които имат за главен поминък лозарството, не въвеждат монопол на спирта. Нито в Франция, нито в Италия, нито в Унгария има монопол.

Един от мнозинството: Нито в Гърция.

Иван Дуков (ЗНП): Нас не ни интересува Гърция. Има монопол само в Швеция, която купува вина. Няма друга лозарска страна в света, в която да е въведен монопол.

Когато никъде в света не са въведени такива монополи, когато ние имаме много малка реколта, която ще се прибере, когато разкошките, които ще се направят по спиртни монопол, няма да могат да се покрият, и когато всички виждаме, че имаме подготвен персонал, трябва ли у нас да въведем този монопол?

От известни години агрономите, които завършваха агрономическия факултет и следваха специални винарски курсове, не оставяха във винарските кооперации, а отиваха да стават чиновници. И ние виждаме, че във винарските кооперации, които произвеждат доброкачествени вина, хората са само техници. Агрономите избягваха на другата страна. Днес в България имаме качествено винено производство, никой не може да оспори това. От десет години лозарска България отиде не само към едно интензивно лозарство, но и към едно доброкачествено винено производство. Нашите вина се изнасяха в цяла Европа, бяха одобрени, даже конкурираха и французките вина.

Уважаеми г-да народни представители! Въпросът за монопола е много важен и много сложен. Монополът ще бъде го-скъп за консуматора, отколкото за производителя. Защото днес един производител или една кооперация, които имат производство, те сами могат, както и частните лица, да си изварят ракиите, да си изварят всичките манипулации по гроздобера и по виненото производство. А всичките тези манипулации при спиртни монопол ще се извършват от хора, на които ще се плаща, и това ще струва по-скъпо. Ние виждаме, че монополът на спирта, въведен през 1934 г. от Кимон Георгиев и Петър Тодоров, се провали, не даде никакъв резултат.

Другари народни представители! Има един много сложен въпрос във винарството. Всеки един винар, щом навреме не извари своите джирби, щом той още през ноември месец не ги извари, не подготви своите джирби да ги извари още докато е топло, а ги остави за през зимата, както през 1934 г., да замръзнат, няма да получи оня спирт от джирбите, който може да се получи. Може да се отиде до един кооперативен монопол, когато кооперациите у нас се подготвят да приемат всичкото гроздово производство в нашата страна. Но днес, когато нищо не е подготвено, днес, когато всичко става скъпо, монополното производство ще бъде по-скъпо за консуматора. Аз не мога да разбера каква цел се преследва с монопола — дали стопанска или фискална. Ако целта е стопанска, сега ние имаме едно планоно стопанство: определят се цените на земеделските произведения, определят се същевременно и цените за консуматора. Защо в един такъв момент ще се правят такива големи разходи? Ако държавата иска да получи приход, може да го намери с повишението акциза на виното и на ракиите, а не чрез монопола. Днес ние даваме едно хубаво винено производство на консуматора. Днес производството може да е слабо, но ние трябва да мислим и за в бъдеще, по какъв начин ще можем да намерим пласмент за нашите гроздови продукти и за нашите вина. Никой да не се лъже, че ние можем да изнасяме от България вино в голямо количество. Само в 1939/1940 г. ние можахме да изнесем от България 39 милиона литри вино — 20% от произведеното количество. — Но това беше в един момент, когато Германия беше във война и вземаше от България каквото намери. Но днес ние нямаме да изнесем повече от един-два процента. Днес имаме един износ от два-три милиона литри вино за Чехословакия. Значи, ние не можем да разчитаме да намерим пласмент на нашето винено производство чрез износ.

Тачо Даскалов (к): Вие си противоречите. Нали казахте, че нашите вина са хубави? Тогава защо да не можем да ги изнасяме?

Иван Дуков (ЗНП): При тази следвоенна конюнктура, когато Европа е гладна, няма да дойдат да купуват вина. Германците вземаха навремето вина от България, защото нямаше откъде другаде да купуват. Те водеха една своеобразна политика. Те вземаха същевременно и излишъците от нашите експортни земеделски произведения.

Според мене много трудно е при тъй положение да можем да разчитаме на износ на нашето винено производство в чужбина. Нашият износ не е бил в голям мащаб и няма да бъде. Но трябва да се замислим за друго едно нещо: нашите грозда да се преработват в гроздов мед, в гроздов сок. През 1932/1933 г. имаме една реколта приблизително от 250—260—300 милиона литри вино и се наложиха 30% от нашите грозди да се преработят в гроздов сок, който да се продава във всички кръчми, бозаджийници, сладкарници, за да се намери пласмент на нашите гроздови произведения. Налага се тези работи да стават. Днес, когато имаме 32 спиртоварни и 4—5 спиртни фабрики, правителството може да устрои 32 вакуумни инсталации за гроздов мед, който е една много добра храна.

Другари народни представители! Монополът на виното не е като монополът на спирта. Ако спирт го поставиш в един съд, той не се разваля, а виното е особено питие. Държавата не може да се ангажира с един неопитен чиновнически бюрократичен персонал — агрономи и други — да съхраняват виното. Виното подлежи на повреда. То може да бъде наляно в нечисти съдове и често се налага да бъде претакано. Един собственик може да направи това нещо по-лесно, една кооперация също може да го направи по-лесно, отколкото държавата със своите чиновници.

Г-да народни представители! Ние днес виждаме как се развалят работите. Невъзможно е виното да бъде монопол. През 1934 г. Петър Тодоров се откача и не можа да проведе спиртни монопол. Сега ние ще срещнем същата съпротива и вместо доброкачествено вино, ще дадем лошокачествено вино на консуматора.

Второ едно положение. Ако днес се реши да се прави държавен монопол при това състояние на съдовете, които имаме и които са пръснати, ще бъде много трудно, защото ще трябва да се централизира всичките винарски съдове, всичкият винарски инвентар в едно място, ще има съчувания 30% от съдовете ще станат негодни. Ако с оглед на едно планоно винопроизводство тия съдове за 300 милиона литри вино, които имаме сега, се централизират, ще загубим съдове за 100 милиона литри, и ще имаме само за 200 милиона литри и през някоя добра винарска година, когато ще имаме нужда от повече съдове, при липса на строителен материал и при липса на чембери, ще се изправим пред едно затруднено положение.

Израел Майев (к): Нали казахте, че имаме голямо производство!

Иван Дуков (ЗНП): Уважаеми г-да! Със законопроекта се създава и друга една опасност. Във всички лозарски центрове малките лозари си имат съдове. Всяка една къща същевременно е и винарска изба — отгоре живее лозарят, а отдолу му е избата. Да не би с този законопроект да се цели да се отчуждят къщите на лозарите и да бъдат принудени те да отидат да живеят на друго място?

(Оживление и възгласи „Ей-й-й!“ от мнозинството)

Яни Янев (З): Такава опасност няма, бай Иване!

Иван Дуков (ЗНП): Заявявам от името на нашата парламентарна група, че този законопроект, тъй както е внесен, ще даде отрицателен резултат. Ние искаме на всяка цена виното да се освободи от монопола. Нека законопроектът да отиде в комисията и там това да се поправа, за да не се отиде до загуба.

Министър д-р Иван Стефанов: Значи, по начало го приемате! (Смях)

Иван Дуков (ЗНП): Изобщо ние сме против тия отчуждавания. Ние сме за монопол, но той да бъде кооперативен, а не държавен. (Ръкопляскания от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Има думата народният представител Илия Бояджиев.

Илия Бояджиев (к): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! След установяването на Държавния застрахователен институт въвеждането на тютюнония монопол и реорганизирането на Дирекцията за храноизнос в Главна дирекция на храноснабдяването Велико народно събрание е сезирано и с законопроект за държавен монопол на спирта и подсладените спиртни напитки и търговия с плодови ракии и вина. С всички тия мероприятия ние вървим решително към реализиране стопанската програма на Отечествения фронт. С тях се дава възможност на новата ни народна държава да се намеси активно във всички стопански отрасли, които досега тя е наблюдавала отстраня, и да подпомогне с цялата си мощ икономическото ни развитие.

Идеята за създаване държавен монопол на спирта не е нова у нас. Опити за установяване на такъв монопол са правени и в миналото. Но те са приключвали безуспешно. Фабриката на спирта и търговията със спиртни пития представляват богат обект за трупане несметни печалби от частния капитал за сметка на производителите и консуматорски слоеве. Тук съществуват неограничени възможности за спекула и грабеж. В тази област частният капитал извлича големи печалби не само по обикновените, узаконени пътища на дейност, но и чрез фалшификации, мощни средства и измами. Затова господстващите крупно-капиталистически среди в миналото ревниво пазеха този сектор за себе си и проваляха всеки опит за въвеждане на държавен монопол. Те не желяха да ограничат своите изгоди от производството и търговията със спиртни пития, даже и в полза на собствената си държава. Въвеждането на един стопански целесъобразен монопол в полза на широките производителни и консуматорски маси и в интерес на държавата е възможно само при една истинска народна власт, каквато е властта на Отечествения фронт у нас.

Считам, че не е необходимо тук да се спирам върху въпроса за изключителното право, което законопроектът предвижда на спиртни монопол за производството и продажбата на меласовия и плодов спирт и подсладените спиртни пития. В страната съществуват всички 4 спиртни фабрики и 32 спиртоварници. За да се унифицира, усъвършенствува и рационализира производството на спирт и се насочи правилно по-нататъшната му преработка, тези предприятия трябва да преминат в ръцете на държавата. Този продукт има не само стопанско и търговско значение за страната, но неговата употреба дава голямо материално, морално и социално отграничение върху живота въобще на народните маси. Затова народната държава трябва да регулира търговията с него, като едновременно с това поеме пряко и непосредствено и самото му производство, в което не участват големи производителски слоеве.

По-голямо внимание и по-дълбоко обсъждане заслужава въпросът за производството и търговията с плодови ракии и вино. Производството на тези артикули до голяма степен все още се намира в ръцете на самите лозари и овощари и на техните стопански организации, и отношението на монопола към това производство трябва да бъде точно и ясно определено от закона.

Нашата страна, както е известно, има отлични почвени и климатически условия за развитие на лозарството. Този отрасъл се е развивал обаче стихийно, неравномерно и с много дефекти. Разсажданятия на лозята са се извършвали безразборно. Вследствие на това много земи, годни само за лозарство, където могат да се получат качествени грозда, са останали пустешни, а други годни за по-ценни култури, но даващи долнокачествени грозда, са засадени с лозя. Засадени са лозя и от недоброкачествени сортове. На винопроизводството се е обръщало също така много малко внимание.

Нашата страна, както е известно, има отлични условия за развитие на лозарството. Ние имаме едно силно развито лозарство. У нас има засадени около 1.500.000 декара лозя с винени и десертни сортове, с годишен добив, при нормални реколти, около 600.000.000 кгр. грозде, от което 400.000.000 кгр. за вино и 200.000.000 кгр. десертно грозде. За обработване и отглеждане на гроздовата реколта в страната са ангажирани над 500.000 души лозари-производители. През последните две десетилетия производството на вина у нас бързо се е засилвало. През 1925 г. ние сме произвели 115.000.000 литри вино, през 1935 г. производството се е увеличило на 292.000.000 литри вино, а през 1945 г. достигна 450.000.000 литри вино.

Веднага обаче трябва да отбележа, че докато в обработката на лозята и опазване гроздата от перноспора и други болести ние имаме голям напредък, благодарение на професионалната подготовка на лозаря-производител, винарството остава все още много назад и гроздето в голямата си част се преработва по примитивен начин. За качествени вина у нас може да се говори едва от тогава, откато започнаха да се строят модерни винарски изби от кооперациите и Б. з. к. банка.

През последно време някои наши кооперативни вече достигнаха съвършенство в производството и създадоха свои типови вина, известни както на вътрешния, така и на външните пазари. Такива са например кооперациите в селата Грозден, Сунгурларе и Пъдарево, Карнобатско, които са обхванали изцяло винопроизводството в стопанските си райони. Със своите висококачествени вина могат да се гордеят също така масовите лозаро-винарски кооперации в с. Перущица, Виноградец, Чирпан, Асеновград, Стара Загора, Поморие, Варна, Павликени, Лясковец и пр. 80 кооперативни, обединяващи голяма част от лозарите, днес работят усилено за подобряване лозарството и винопроизводството.

Тия кооперативни възникнаха в борбата против експлоатацията на винарския капитал, който поради естеството на самата работа поставя под пълна своя зависимост лозарите. Не беше много отдавна, когато нашите дребни и средни лозари трябваше да предлагат на безценния плод на своя непосилен труд из ония, които притежаваха избите и удобствата за винопроизводство. През 1935 г. цената на 1 кгр. гроздова мъст спадна до 80 стотинки. Тежки години за лозарите бяха и следващите 1937, 1938 и 1939 г. Въобще нашето лозарство изпадна в постоянна криза и на известни места в страната дори се пристъпи към изкореняване на лозята.

Успокоение и надежда донесе кооперативното движение, което в едно непродължително време, с подкрепата на Българската земеделска и кооперативна банка и с нейните усилия, създаде около 80 кооперативни изби. Разбира се, тия изби у нас са далеч недостатъчни да задоволят нуждите на нашето производство. Кооперациите са обхванали едва 25% от цялото производство на вино, но и това оказа благотворно влияние върху цените на гроздето.

С изграждането на кооперативните изби се създаде възможност на кооператорите да приготвяват по-висококачествени вина. А и интересите на лозарите-кооператори надглагол едно качествено подобряване на производството, за да се намерят пазари и вън от страната за нашите вина. Това се постигна и ние станаме износители на вино. Разбира се, количествата, които ние сега експортираме, са нищожни в сравнение с нуждите и възможностите ни. Характерното обаче, което трябва да се отбележи, е, че експортните вина се приготвяват предимно в кооперативните изби. От изнесените в Съветския съюз 5.000.000 литри вино и 2.000.000 литри ракия, 85% бяха кооперативно производство. Макар че кооперациите, както отбелязахме, обхващат само 25% от производството, те са главните износители на вино и плодови ракии.

Сега по сключената ни сделка с Чехословакия за 3.000.000 литри вино специалистите на купувачите одобриха само кооперативните вина. Частните капиталистически фирми, притежатели на изби, които се занимават с винопроизводство, не са заинтересовани от доброто качество, защото те се ръководят в дейността си единствено от стремежа за големи печалби. А големите печалби във винопроизводството и винотърговията идват от фалшификациите и измамата. Интересите на нашата страна обаче изискват висококачествено производство, за да се гарантира един по-голям износ на вино. Кому не е известно, че осъществяването на нашата отечественофронтиска политика за индустриализиране на страната ни и изпълнението на двегодишния ни стопански план са в тясна зависимост от експортните ни възможности. Ние трябва да увеличаваме износа си. И лозарството в това отношение представлява здрава база. Нужно е да се подобри качеството на произвежданите вина, като едновременно с това, разбира се, засилим производството на трайни безалкохолни пития и други полезни гроздови продукти за износ. Тук частно-капиталистическата инициатива доказва, че не може да ни бъде полезна. Спекулативният капитал трябва да бъде напълно отстранен не само от производството на спирт и от търговията на едро с вина и плодови ракии, но и от производството на последните артикули. В производството въобще на всякакъв вид спиртни пития частният капитал добива спекулативен характер и в това производство той няма място.

В перспектива законопроектът за спиртни монопол предвижда отстраняването на частния капитал и от производството на вина и плодови ракии. В чл. 10 се казва: „Могат да бъдат отчуждени също и частни изби.“ Това постановление обаче трябва да добие императивен характер, като само по изключение се допусне временно използване на частни винарски изби от производители лозари. В закона също така ще трябва да се оточи отношението на монопола към кооперативното производство на вина и плодови ракии. А то не може да бъде друго, освен напълно положително и насърчително.

Съществуващите у нас 80 лозаро-винарски кооперации, които обединяват голяма част от лозарите, от опит знаят, че най-трудната задача, която те често не са в състояние да разрешат, е пласирането на своите произведения. Тук те отдавна са се убедили, че е нужна държавна всенародна сила, за да ги предпази от несполука и сътресения. Те винаги са мечтали за един държавен монопол, който да ги освободи от грижата за пласмента на трайните им произведения — виното и ракията — и да им гарантира спокойно творчество в отглеждането на лозята и в преработката на гроздето. Затова те ще посрещнат с задоволство и радост учредяването на спиртни монопол. Те ще му бъдат несъмнено най-близките и искрени сътрудници и това трябва да се подчертае в закона. Откакто така необходимо е да се отбележи и положителното отношение на монопола към кооперативното винопроизводство и кооперативните изби.

Винопроизводството е тясно свързано с лозарството. То е функция на последното, защото улеснява превръщането в траен продукт, годен за пазара, на голяма част от плода на този стопански отрасъл. Първата грижа на всяка кооператива в лозарския район е да се снабди с винарска изба. Без такава изба е невъзможна дейността на кооперацията в областта на лозарството. А както в останалите селско-стопански отрасли, така и тук ние можем да разширим, да увеличим и подобрим производството само по пътя на кооперацията. Кооперативното движение у нас навлиза дълбоко в производството на селското стопанство, включително и в лозарството. Всички съмнения и вражески твърдения, че трудовата производствена кооперация не може да постигне положителни резултати в трайните насаждения, отдавна паднаха. В много трудово-производителни земеделски стопанства лозята са включени в последните и се обработват колективно. А имаше и образци на трудово-колективно стопанисване на лозя и преработка на грозде. Такъв прекрасен образец например е трудовата земеделска производствена кооперация „Съзнание“ в с. Грозден, Карнобатско, която, може да се каже, е почти лозарска кооперация, лозарско кооперативно стопанство. В тази кооперация членува цялото с. Грозден. През 1945 г. тя е имала 161 членове с 2.622 декара лозя на плод и около 1.670 декара земя с други култури. Резултатът от дейността ѝ е бил — приход 61.418.000 лв. Чистият доход е възлизал на 48.500.000 лв. който е бил разпределен по 650 лв. за трудов ден и средно по 8.000 лв. рента на декар лозе. До 9 септември тази кооперация е живяла един съвършено анемичен живот. През 1944 г. общият ѝ годишен доход възлизал на 981.000 лв.

В края на 1944 г. собствените средства на кооперацията — дялов капитал и фондове — са били кръгло 15.000.000 лв. През 1945 г. те са пораснали на 30.850.000 лв. А сега тя има 83.000.000 лв. собствени средства. Ето как растат кооперациите при отечествено-фронтовската власт. (Ръкоплекания от мнозинството) Тази кооперативна организация притежава модерна винарска изба, вакуум, трактор и вършачка, камioni, 1.200 овце, крави, свини, работен добитък и пр. Тя е водоснабдила и електрифицирала селото, канализирала го и е радиифицирала. Поела е издръжката на болните си членове в болниците, основала е при себе си фонд за пенсиониране на своите членове, купува учебниците на всички ученици си и пр. Тя е обхванала цялото стопански живот на селото. Кооперацията „Съзнание“ в с. Грозден първа у нас е пристъпила към създаване комплекти насаждения от по 50 декара лозя, пригодени за машинна обработка. Тя се е снабдила с машинни съоръжения за оползотворяване всички отпадъци при винопроизводството. От отпадъците на реколтата 1946 г. тази кооперация е приготвила 400 тона фураж за добитък.

В Павликени лозаро-винарска кооперация е получила полуфабрикат за вина киселина от винената кал и джибрите след извършването им в гроздова ракия. През изтеклата година кооперацията „Успех“ в с. Перущица е приготвила по хладилни начини, без химикати, гроздов сок, който е дълготраен и ценен артикул.

Със създаването на спиртният монопол пласментът на главните продукти от гроздето, каквито засега са виното и гроздовата ракия, напълно ще бъде гарантиран. Обединението на лозарите в свои производствени кооперации несъмнено ще се засили. Ще се уседри и машинизира, както стопанството на лозята, така и преработката на гроздето. Чрез взаимномощта и самопомощта, при активната подкрепа на монопола, лозарите ще изградят нови свои модери избя, хладилници и други предприятия, които ще улеснят трансформират на гроздовото ни производство. Ще се засили и производството на спиртни напитки, производството на трайни хранителни гроздови продукти. Кооперираните лозари ще се освободят от грижите за продажбите и ще насочат своето внимание изключително върху производството и правилно ще оползотворят всички отпадъци от гроздето, които сега се изхвърлят. Ежегодно ние сега унищожаваме: първо, около 80 милиона килограма изгорени джибри, които силацирани с чепките на гроздето стават отличен фураж за добитък, особено за овцете; второ, около 7—8 милиона килограма семки, които съдържат 15% мазнина — т. е. 1.000.000 кгр. мазнини — и 10% белтъчни вещества — 800.000 кгр.

А тези семки могат да бъдат употребени и като концентриран фураж. Най-после ние изхвърляме и около 300.000 кгр. винен камък, от който може да се произвежда около 150.000 кгр. винена киселина, каквато продължаваме да внасяме отвън.

Г-жи и г-да народни представители! Когато се разглеждаше законопроектът за тютюновия монопол, също така, както и сега, се издигна лозунгът за създаване на кооперативен монопол. Стремелът въобще тук на нашите оратори от опозицията е по някакъв начин да противопоставят кооперацията на държавата. Те се обявяват за кооперативния монопол тогава, и сега го провъзгласяват, без да правят разлика между старата фашистка държава и днешната отечественофронтовска държава. (Възгласения от опозицията) Те се помъчват да докажат, че кооперацията е единствената стопанска организация, която може да защити интересите на народните маси, а държавата едва ли не е враг на последните.

Това фалшиво и абсолютно неправилно разбиране не се споделя нито от един прогресивен последователен кооператор в България. (Ръкоплекания от мнозинството)

Георги Марков (ЗНП): Това не е истина.

Илия Бояджиев (к): Българските кооператори бяха и си остават неимитирани врагове на фашизма и фашистката държава. Те водиха смела борба срещу държавата на потисниците, спекулантите и експлоататорите. Та нали, за да се предават от тях хищници, те се сплотяваха в своите кооперации? Не за хубавата форма на кооперацията, а за прегръщането като своя организация, а защото тя ги окриля с надеждата, че могат да се избавят от нищетата и страданията, че могат да ликвидират по пътя на своята организационна експлоата-

цията на човек от човек. Но нашите кооператори са вече достатъчно просветени и никой не може да ги повлече по някакъв чист, самостоятелен кооперативизъм извън държавата, който без нейна помощ може да им донесе пълно освобождение от експлоатацията и да им обезпечи истински свободен, щастлив и радостен живот. Те знаят, че кооперативното движение съществува повече от сто години. Но аяма нито една кооперация в света, която сама със собствени сили да е премахнала окончателно експлоатацията макар и само на своите членове.

Кооператорите обаче знаят също така, че има една страна, и то не малка, заемаща една шеста от земята, където новата народна държава със своята огромна сила, подкрепяйки кооперацията, подкрепяйки и всички други обществени организации, ликвидира напълно експлоатацията на човек от човека и построи социализма. Това е великият Съветски съюз. Ние у нас нямаме съветска власт, но държавата ни е народна. Българските кооператори имат в нея дълбока вяра. И илюзия си правят ония, които смятат, че могат да накарат нашите кооператори да делат мекдан със своята народна държава. Те ще ѝ сътрудничат с всички сили и средства, ще вървят по нейните указания в строителството на новия мечтан и прекрасен живот, защото не само на теория, но и на практика се доказва, че този живот може да се постигне само с държавна — все-народна сила. От своя страна народната държава напълно подпомага кооперативното развитие в ония сектори и отрасли, където нейното участие не е необходимо.

С въвеждането на спиртният монопол ще се отговори на една жизнена нужда на нашето лозарство и гроздово производство. Ще се задоволи желанието на целия народ, да се постави под здрав контрол производството на спирта и се регулира търговията с всички спиртни напитки и вина. Законопроектът за държавен монопол на спирта и подсланиите спиртни напитки и търговия с плодови ракии и вина е навременен и целесъобразен. С известни корекции в комисията той може да добие още по-ясен народностен характер. Нашата парламентарна група, на Българската работническа партия, ще го гласува по принципа (Ръкоплекания от мнозинството)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Има думата г-н министърът на финансите.

Министър д-р Иван Стефанов: Уважаеми народни представители и народни представители! Основателно изтъкна народният представител Босолов, че спиртният монопол ще има за задача — а само той ще може да я разреши — да стандартизира нашето винено производство. Самият народен представител, който тук искаше да оспорва целесъобразността и навременността на спиртният монопол, като подчерта от една страна, че нашите вина били конкурентноспособни дори и на френските вина, и в последствие каза, че ние не можем да намерим пазар за нашите вина, изтъкна по своему важността на стандартизацията им. Вярно е, че колкото и да имаме прогрес в нашето винарство и в създаване хубави качества вина, все пак нашето винарство няма още стандартни, типови вина, които да бъдат познати на външните пазари под определени марки, да имат точно определени качества и да бъдат продавани като борсова стока.

Що се касае до кооперациите, аз изтъкнах, че не се възнамерява никакво посягане сега на лозаро-винарските кооперации. Ако в текста на законопроекта има някаква неяснота, разбира се, с общи усилия ние можем да я премахнем в комисията.

Позволете ми още няколко думи върху изказването на народния представител Дуков. Наистина от неговата реч човек може да се забавлява да извади няколко противоречиви изказвания, но това не е важно. Важен е според мен политическият смисъл на неговата реч. А какъв беше този политически смисъл? От една страна той подчерта, че в 1934 г. спиртният монопол не успял, защото Петър Тодоров се бил отчаял, а не защото Марко Рясков станал министър на финансите и проведе една политика, която няма нищо общо с интересите на нашето лозарство и винарство, проведе политика, която по своето естество, по своята същност беше една реакционна политика — а за онова време даже реакционна!

На второ място, заключението му беше, че спиртният монопол дълга да доведе до такова състояние лозарите и частните дребни винари, че ще шеля да си продават къщите и т. н.

Този трик не е нов. Ние знаем, че когато се касае да се защитят интересите на шепата хора от някое мероприятие на народната власт, тогава от опозиционните парламентарни групи се надава вик, че ще бъдат ограбени, че ще пострадат, разбира се, „народните маси“.

И в случая е така. В защита на някои интереси се изказа народният представител Дуков, но тези интереси не бяха народни, а бяха интереси на една шепата едри спекуланти във винарството и в търговията със спиртни напитки, на една шепата хора, които правят свръхпечалби от фалшифицирането на спиртните напитки, от развадяването на виното и от ограбване както на производителя, така и на потребителя. И аз трябва да изтъкна тук, че схващането на народния представител Дуков, представител на една опозиционна парламентарна група, е по-тесногледно от схващането на самите частни едри винари и литеинопродавци. В своето изложение те по начало приемат държавния спиртен монопол цялостно, целокупно, всеобхватно, обаче търсят във всеки случай по едно, по друго да кажат, че то е несовременно, че няма условия за него.

Най-сетне, на трето място, издига се лозунгът от парламентарната група на г-н Дуков: дайте кооперативен монопол, ние сме против държавния. А какво излезе от изказването на г-н Дуков? Че сега кооперацията обхваща едва 25% от винарството. Според него трябвало да го обхване 100%, за да може да стане кооперативен монопол. Това на български се казва: Трай, коньо, аз зелена твоя!

Ясно е, че в това отношение не се касае за провеждането на една политика по-правилна уж от тази на Отечественния фронт, а се касае въобще до едно задвижване на всякакъв опит да се посегне на интересите на шела хора у нас, макар той опит да е в интерес и на народното стопанство, и на лозарството, и на винарството.

Всички други изказвания за кадри, за съдове — че щели да бъдат разбити съдовете при пренасянето им от едно място на друго — всичко това е такава проста работа, че не заслужава да се спира на нея.

Може само едно да се каже — че със спиртният монопол в ръцете на държавата ще могат да се създадат много по-системно, много по-бързо изби в най-важните центрове, и да се създадат на здрава основа възможностите за едно рационално винарство и за всестранно опазване интересите и на винарите-производители и на потребителите.

Прочее, моля да се приеме законопроекта на първо четене. (Ръкопляскания от мнозинството)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Ще пристъпим към гласуване. Ония г-да народни представители, които приемат на първо четене законопроекта за монопола на спирта и подслепените спиртни напитки и търговия с плодови ракии и вино, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Преминяваме към точка трета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за допълнение на закона за безкасовите плащания и ползуването на влоговете.

Яни Янев (з): Г-н председателю! Према предложение, мотивите на законопроекта да не се четат, понеже са известни.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Г-да народни представители! Има предложение, мотивите на законопроекта да не се четат. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Димитър Чорбаджиев (к): (Чете)

ЗАКОНОПРОЕКТ

за допълнение на закона за безкасовите плащания и ползуването на влоговете

§ 1. В чл. 8, алинея втора, точката след думата „тях“ става закръпена и се прибавят следните думи: „а по изключение могат да се прехвърлят на и от трети лица с джиро само обикновените чекове по чл. 9-а.“

§ 2. Създава се нов чл. 9-а:

Чл. 9-а. Обикновени чекове, издадени от лица срещу влогови или кредитен институт, ако не са предварително приети за плащане от последните, срещу които са тежени, могат да се прехвърлят на и от трети лица с джиро, като задължително се написват напоеки върху текста на чека, между две успоредни линии, само думите: „Само за минаване по сметка.“

Разпоредбите на алинея: първа, четвърта, шеста и седма на чл. 8 важат и за тези чекове.

Приемането на такива чекове, в плащане не е задължително, а приемането им за плащане от влогови или кредитен институт — платеж, става съгласно разпоредбите на търговския закон.

§ 3. Създава се нов чл. 11-а:

Чл. 11-а. Плащанията от лица, посочени в чл. 2, и от предприятия, учреждения, сдружения и организации, посочени в членове 3, 4 и 6, могат да се извършат с банкноти и монети в неограничен размер само: 1) ако плащането е по задължение от публично-правен характер (данъци, акцизи, мита, глоби и др.) и се извърши в съответните учреждения, лица и места; 2) ако плащането се прави във влогови или кредитен институт, но не и когато влоговият или кредитен институт прави плащания; и 3) ако се прави вноска по сметка на трети лица върху влогови или кредитен институт.

(Ето мотивите към законопроекта:

МОТИВИ

към законопроекта за допълнение на закона за безкасовите плащания и ползуването на влоговете

Г-жи и г-да народни представители! Приложението на закона за безкасовите плащания и ползуването на влоговете показва, че се налага едно допълнение на този закон, за да се постигне по-пълно целта му, без да се затруднява нормалното развитие на стопанския живот у нас.

Съгласно чл. 8, алинея втора, от закона, всички чекове, издавани и платени в републиката (банкови и обикновени), не могат да се прехвърлят на трети лица с джиро или по друг начин, освен върху банка, върху влогови институт и между тях. Това е така, с цел да се постигне стабилност и сигурност на чековото обращение, тъй като, където е предвидено плащането да става с чек, то е задължително за всички лица и учреждения. Но ако чекът не е издаден от банка и не е предварително приет за плащане от банката или влоговия институт, срещу който е тежен, приемането му в плащане не е задължително. Именно за тези чекове се налага да се допусне тяхното прехвърляне с джиро, тъй като, освен че не са задължителни, но и тяхното приемане за плащане от самия платеж по чека, влогови или кредитен институт става съгласно разпоредбите на търговския закон. Това става след проверка писмена на издателя, както и сложенията върху чека джиро, тяхната непрекъс-

ната връзка, самите подписи на джирантите, правилно ли са подписани по реда си, от законен пълномощник, респ. представител и пр., с една поч-рискът на плащане при плащането на такъв чек, както и отношенията между издателя и платеца остава да се уреждат от разпоредбите на търговския закон. По този начин е ограничена твърде много тяхната циркулация, която става в тесен кръг на лица, имащи помежду си взаимно доверие. В този смисъл се допълва чл. 8, алинея втора и създава нов чл. 9-а.

Попълненията по задължения от публично-правен характер са към държавата и обществено е, те да станат в неограничен размер с банкноти и монети, тъй като по този начин се прибират пуснатите в обращение банкноти и монети. Същото се отнася и до плащания във влогови или кредитен институт, както и когато се правят вноски по сметка на трети лица в тези институти. Така ще се приберат в тези институти пуснатите в обращение банкноти и монети. Затова се създава и нов чл. 11-а.

Каго имате пред вид всичко това, аз ви моля, г-жи и г-да народни представители, да разгледате и гласувате предложението за законопроект.

Гр. София, юни 1947 г.

Министър на финансите: проф. д-р Ив. Стефанов)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Няма записани ора-тори по законопроекта.

Които приемат по принцип законопроекта за допълнение на закона за безкасовите плащания и ползуването на влоговете, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-да народни представители! Председателството прави предложение да се направи пререждане на дневния ред: точка четвърта да стане точка шеста, а точка пета да стане точка четвърта.

Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка четвърта от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за данъка върху оборота.

Моля докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик Иван Чонос (к): (Чете)

ЗАКОН

за изменение и допълнение на закона за данъка върху оборота.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат заглавието, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): (Чете)

„§1. В чл. 1 се правят следните изменения:

1. В буква „а“ изразът „(с изключение на трудовите производствени кооперативни сдружения, трудово-производителните отделни при кооперативните сдружения, трудовите кооперативни земеделски стопанства, общинските, автономните учреждения и частните предприятия, „Ведомо“ и взаимноспомогателните и посмъртни каси, ако действуват по специални закони)“ се заличава.

2. В буква „к“ запетаята след „предприятия“ става точка и запетая, а останалият текст на буквата се заличава.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): (Чете)

„§ 2. Създава се следният нов член 1-а:

„Освобождават се от данък:

1. Просветните, културните, благотоворителните, спортните и професионалните дружества, сдружения и фондации, ако са създадени по специални закони или имат утвърдени уставни и не раздават печалба на членовете си под каквато и да е форма и ако, според уставите им, при прекратяване продават имуществата за целите, за които са били създадени.

2. Политическите партии, професионалните, младежките, женските и други културни организации и дружества и техните книжарници, печатници, печатни издания, кина и театри.

3. Трудовите производствени кооперативни сдружения, трудово-производителните отделни при кооперативните сдружения, трудовите кооперативни земеделски стопанства, машинно-тракторните станции, силдобивните и волните синдикати, лозаро-винарските кооперативни сдружения, столовете на служителите при държавните, общинските, автономните учреждения и частни предприятия; „Ведомо“ и взаимноспомогателните и посмъртни каси, ако действуват по специални закони, уставни или правилници, утвърдени от съответната власт.

4. Обороти от земеделие и животновъдство, освен тези по забележката към чл. 12, гр. X, т. 5.

5. Кината, театрите и аптеките на държавните, държавно-автономните и общински стопански предприятия, както и кината и театрите на читалищата.

6. Договорните страни с Главната дирекция за електрификацията на България, по всички нейни доставки, предприятия, работи, строежи, закупуване и доставяне на електрическа енергия и др., а така също и Главната дирекция за електрификацията.

7. Обороти от продажба на изкуствени токове.

8. Мислите предприятия само за минната им дейност.

9. Доставки по решение на Министерския съвет.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): (Чете)

„§ 3. В чл. 12 се прибавят следните изменения:

1. В група II, точка 2, думите: „тютюнови изделия на едро“ се заличават.

Прибавя се и следната нова алинея втора:

„За продажби на пощенски марки от темброфили по 4%.“

2. Забележката към група X, точка 1, се заличава.

3. Към група X се добавят следните две нови точки:

„5. Предприемачите-строители и акордантите-строители по 4%.“

„6. Сарафите за продажбите на фондовата борса по 0.4%.“

Точка 5 става точка 7.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): (Чете)

„§ 4. Буква „б“ на чл. 14 думите: „работа и доставки“ стават „доставките.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): (Чете)

„§ 5. Към чл. 15 се добавя следната нова алинея:

„Същите лица при продажбата на тютюнови изделия събират от купувачите данък за всеки килограм, както следва:

За III, II и I кач. и тютюн за лула — по 4 лв.

За екстра и специални — по 10 лв.

който данък внасят на държавен приход отделно от данъка по алинея първа. Тютюнотърговците на едро и дребно и на дребно не плащат отделно данък по този закон.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): (Чете)

„§ 6. Към чл. 21 се добавят следните нови алинеи:

Предприятията, които се занимават с кредити, включително спестовно-строителните дружества, независимо от правната форма, с изключение централите на кооперативните сдружения, за тази им дейност плащат данък по 1%.

Централите на кооперативните сдружения плащат данък по 0.5%.

Исключеният данък се изчислява върху пласмента, показан на края на всяко календарно тримесечие.

За пласмент не се счита касовата наличност и намиращите се в Българска народна банка, Българска земеделска и кооперативна банка, Пощенска чекова служба и Уравнителната камара при Българска народна банка суми по каквито и да било сметки, а също и сумите, вложени при централите на кооперативните кредитни сдружения от членовете им.

За бележка. Предприятията в обществената ликвидация и спестовно-строителните дружества в ликвидация плащат данък по настоящия член в размер на една четвърт.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): (Чете)

„§ 7. Алинея четвърта на чл. 22 се изменя така:

„Данъкът по чл. 14 на предприемачите се удържа при изплащане на сумите. Ако изплащането става на части, данъкът се удържа пропорционално на изплатените суми.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): (Чете)

„§ 8. Построенията на настоящия закон важат:

по § 2, точки 1 до 6 и 8; по § 3, точка 2 и по § 6 — от 1 януари 1947 г., а за всички останали случаи — от 1 юни 1947 г., Кредитните предприятия внасят данък за първото тримесечие в двумесечен срок от обнародването на настоящия закон.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министре към точка пета от дневния ред:

Второ, четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за данъка върху общия доход.

Моля докладчика да докладва

Докладчик Иван Чонос (к): (Чете)

ЗАКОН

за изменение и допълнение на закона за данък върху общия доход.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): (Чете)

„§ 1. В чл. 6 се правят следните изменения и допълнения:

1. В точка първа след думите „трайни култури“ се добавят думите „10 декара гора.“

2. Алинея втора на т. 2 се изменя така:

„Офицерските и подофицерските събрания, фондация „Милиционерско дело“, фонд „Трудово-възпитателни обществения“ при Дирекцията на народната милиция, професионалните организации, политическите партии, младежките, женските и други културни организации и дружества и техните книжарници, печатници, печатни изданиа, кина и театри.“

3. В точка 11 след думата „предприятия“ се прибавят думите: „кооперативни сдружения“.

4. В точка 12 се добавя следното изречение: „когато дивидентите се получават от чуждестранни дружества, облагането става по таблицата към чл. 39 при най-голям процент на облагане 40%.“

5. Точка 15 се изменя така:

„Всяки доходи и лица, освободени от данъци по специални закони, с изключение на тия по закона за експлоатация на карьерите и чл. 45 от наредбата-закон за рибарството, по отношение доходите от рибоконсервните предприятия, ако Министерският съвет, по доклад на министъра на финансите, реши да запази това освобождаване.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): (Чете)

„§ 2. В чл. 7 се правят следните изменения и допълнения:

1. В отдел 1, точка 5, думите „доколкото членуването в тях е задължително“ се заличават и се прибавя следната нова точка:

„11) Помощите, плащани за починали членове-кооператори“.

2. В отдел II, точка 12, след думата „работниците“, се добавят думите: „както и на пълномощниците при кооперативните сдружения.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): (Чете)

„§ 3. Чл. 12 се изменя така:

„От облагаемия доход на трудовите производителни кооперативни сдружения, трудовите производствени отдели при кооперативните сдружения, трудовите кооперативни земеделски стопанства и селодобивните и водни синдикати се изключват сумите, отнесени във всякакви фондове, а за останалите кооперативни сдружения — до 25% от чистата балансова печалба, отнесени в неделими фондове.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): (Чете)

„§ 4. В чл. 14 се прибавя нова алинея пета:

„При явни несъобразности министърът на финансите може да изменя установените от комисията доходи от земеделското стопанство.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): Нов § 5. (Чете)

„§ 5. В чл. 15 в края точката става запетая и се добавят следните думи: „като се спадат и 25% за производствени разходи.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): § 5 става § 6. (Чете)

„§ 6. В чл. 16 изречението „както и на земеделските стопани — членове на последните“ се заличава. Създава се нова алинея със следния текст:

„Земеделските стопани — членове на трудови кооперативни земеделски стопанства, се облагат за доходите им от същите стопанства по нормите, определен съгласно чл. 14, намалени с 20%.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): § 6 става § 7. (Чете)

„§ 7. В чл. 22 в края се добавя следното изречение:

„Лекарите водят само касов наръчник.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): Нов § 8. (Чете)

„§ 8. В чл. 29, изречение второ, думите:

„Населените места, където няма данъчно управление и преобладават интензивни (индустриални) култури, като член на“ се заличават, а след думите: „Общия работнически професионален съюз“ се добавят думите: „Общия занаятчийски и професионален съюз.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): § 7 става § 9. (Чете)

„§ 9. В чл. 34 се правят следните изменения и допълнения:

1. Прибавя се нова буква:
„ж) за служителите и работниците, получаващи заплата и надница по бюджета на държавата, счита се, че необлагаемите суми са спаднали от заплатата или надницата им.“

2. Алинея трета се изменя така:
„Определеният данък на държавните, държавно-автономните, общинските стопански предприятия и селскостопанските и водни синдикати се намалява с 50%, а на кооперативните сдружения — с 25%.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): § 8 става § 10. (Чете)
§ 10. В чл. 35 се правят следните изменения и допълнения:
1. В алинея първа след думите: „частните предприятия“ се прибавя: „Възнагражденията на държавните служители.“ а думите: „и на трудовите кооперативни земеделски стопанства“ се заличават.
2. В алинея втора след думите: „Данъкът по алинея първа“ се добавят думите: „за заплати и надници.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): Нов § 11. (Чете)
§ 11. В чл. 42, точка първа, в края се добавя следното ново изречение: „Допуснатите при изчислението грешки се изправят от датичен орган.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): Нов § 12. (Чете)
§ 12. Чл. 54, точка втора, се изменя така:
„а) за общините с население над 10.000 жители — 10%;
б) за останалите общини — 25%, за сметка на частта на държавата.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): § 9 става § 13. (Чете)
§ 13. Към чл. 57 се прибавя нова алинея, четвърта:
„При изплащане данъци на дружества със седалище в чужбина доходът над 400.000 лв. се облага с 40%.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): § 10 става § 14. (Чете)
§ 14. Към чл. 58 се създава нова алинея пета:
„Данъкът върху заплатите и възнагражденията на служителите и агентите, инкасаторите, инспекторите и деятелите при Държавния застрахователен институт се внася в двуседмичен срок след удържането му.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): Нов § 15. (Чете)
§ 15. В чл. 78 в края думите: „и са пенсионери“ се заличават и вместо тях се добавят думите: „или с по-малко такова.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 15, моля да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): § 11 става § 16. (Чете)
§ 16. Към чл. 81 се добавя следната нова алинея:
„Данъкът на земеделски стопани, чиито земи са отнети по закон за т. п. с., определен съгласно чл. 29 върху доходите им за 1946 г., се събира само до размера, който съответствува на земите оставени им във владение през 1947 г., изчислен върху средния доход на декар земя, установен от комисията за всичките земи, владени от тях през 1946 г. Към така установения им облагаем доход от земите се прибавят доходите от животновъдство и от други приходи-источници, ако имат такива.“

Подпредседател: (п) Д-Р ПЕНЧО КОСТУРКОВ

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 16, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Иван Чонос (к): § 12 става § 17. (Чете)
§ 17. Постановленията на настоящия закон важат и за облаганията за 1947 г., като лицата, които подлежат на облагане съгласно същите, подават декларации до 31 юли 1947 г.
Риболовците физически лица и риболовните кооперации не подлежат на облагане с данък върху общия доход за това им занятие, а определеният им за 1947 г. данък не се събира.“

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат § 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.
Има думата г-н министърът на финансите.

Министър д-р Иван Стефанов: Уважаеми народни представители и народни представители! В § 6 на току-що гласувания на второ четене законопроект за изменение и допълнение на закона за данъка върху общия доход от името на правителството правя предложение да се заличат прибавените от комисията в края на параграфа думи „намаляни с 20%“.

Аз бих могъл да ви приведа много доводи за това. Достатъчно е да ви приведа един единствен. С този закон за изменение и допълнение на закона за данъка върху общия доход ние искаме да поставим напълно на еднакви начала облагането както на стопаните, които са в трудовите кооперативни земеделски стопанства, така и единичните стопани, които са във от тях. И затова моля да се приеме редакцията на § 6 без добавката, направена от комисията: „намаляни с 20%“.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Моля онези г-да народни представители, които приемат предложението на г-на министъра на финансите от името на правителството за заличаване на направената добавка от комисията към § 6, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка седма от дневния ред, която става точка шеста:

Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за еднократния данък върху имуществата.

Моля докладчика да докладва законопроекта.

Пеко Тахов (к): Законопроектът не е минал през комисията.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Понеже комисията не е разгледала законопроекта, той ще остане за следващото заседание. Днешното заседание на Великото народно събрание е приключено.

Следващото заседание ще се състои на 17 юни, вторник, 15 ч., при следния дневен ред:

1. Първо четене проекта за конституция на Народната република България — продължение на разискванията.

Първо четене на законопроектите:

2. За изменение и допълнение на закона за горите.

3. За изменение на закона за взаимноспомогателната и посмъртна каса при Министерството на външните работи и на изповеданията.

Второ четене на законопроектите:

4. За изменение и допълнение на закона за еднократен данък върху имуществата.

5. За изменение на някои закони във връзка с облекчаване износа.

6. За смесените стопански предприятия (дружества) за топло-електрическо снабдяване (ТЕС).

7. За обществени грижи за слепи, глухонemi, морално паднали лица и пр.

8. За покупко-продажбите на недвижими имоти с частни договори.

9. За изкупуване на металодобивната фабрика Макс Дамбори при с. Курило, Софийско.

Моля онези, които приемат предложения дневен ред, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Заседанието се вдига.

(Вдигнато в 17 ч. 55 м.)

Секретари: { (п) ИОРДАН ЧОБАНОВ
(п) ЯНИ ЯНЕВ

Началник на Стенографското отделение: (п) ТОДОР АНГЕЛИЕВ